669/03

Den 7. april 2003 blev i sagerne nr. 57.502, 57.503, 57.504, 57.505 og 57.506:

xxxxxxxx xx xxxx xxxxxxx xx
xxxxx xxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren og hans hustru, der begge har et antal pensionsforsikring i Danica Pension, har indbragt i alt 5 klager over selskabets administration af disse forsikringer.

Klagerne behandles samlet.

Forsikringerne er tegnet med en garanteret rente på 4,5 %. Herudover har klagerne ret til andel i en ikke garanteret bonus. På grund af det lave renteniveau samt størrelsen af statsafgiften anser selskabet det for en mulighed, at der i fremtiden ikke vil kunne tilskrives den garanterede rente. Til dækning af den garanterede rente i sådanne tilfælde har selskabet foretaget hensættelser i perioden 1/10 1999 til 31/12 2000, hvilket har medført nedsættelse på 0,5% af den bonus (udover 4,5%), der er blevet tilskrevet forsikringen. Fra 1/1 2001 tilskrives bonus på disse forsikringer betinget, således at den tilskrevne betingede bonus vil kunne anvendes til dækning af eventuel senere negativ bonus. Dette er klagerne utilfredse med, idet de i klageskemaet har anført følgende:

"Danica har ensidigt – i strid med gældende civilretlige aftale – betinget bonus på den del af forsikringerne, som er baseret på en garanteret årlig minimumsrente på 4,5% efter betaling af realrenteafgift, af, at der ikke fremover opstår negativbonus.

...

Danica skal anerkende, at jeg har krav på samme ubetingede bonus som alle øvrige kunder i forsikringsselskabet, således at selskabet har været uberettiget til at udskille mine ordninger til en særlig bonusgruppe med virkning fra 01.01.2001."

Klagerne påberåber sig, at alle kunder skal behandles ens bonusmæssigt. Klagerne påberåber sig endvidere Østre Landsrets dom trykt i Forsikrings- og Erstatningsretlig Doms samling 1997, side 533. Klagerne har anført, hvilket beløb de kræver tilbageført til forsikringen.

Selskabet henviser til, at Finanstilsynet har udtalt:

"Bonus skal i medfør af § 31, stk. 2, i LFV, frigives indenfor rimelig tid, og den skal komme forsikringstagerne til gode, mens forsikringsaftalerne løber – sædvanlig bonustilskrivning. Der kan dog være perioder, hvor det ikke vil være betryggende at tilskrive bonus, fordi det er nødvendigt for forsikringsselskabet eller den tværgående pensionskasse at henlægge de optjente midler til bonusudjævningshensættelserne for at forøge sikkerheden for, at garanterede ydelser kan betales.

I en sådan periode, hvor det ikke anses for betryggende at tilskrive bonus på sædvanlig vis, er der imidlertid ikke noget til hinder for – uden den enkelte forsikringstagers samtykke – at midler i stedet for at blive henlagt til bonusudjævningshensættelserne tilskrives forsikringstagerne løbende med betingelser, der f.eks. gør, at de tilskrevne beløb kan fraføres forsikringstagerne igen. Det forudsættes, at ingen forsikringstager bliver stillet dårligere, end hvis de optjente midler var blevet henlagt til bonusudjævningshensættelserne.

Det skal her understreges, at man i den nævnte situation skal være særlig opmærksom på kravene om information til forsikringstagerne i henhold til informationsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 609 af 14. juli 1995)."

Klagerne er i efteråret 1999 blevet orienteret om reglerne i kundebladet Danica Nyt nr. 2.

Hertil har klageren i telefax af 7/4 2002 bl.a. anført:

> "Nærværende sager drejer sig alene om aftaleretlige forhold, dvs. civilretlige forhold, og på disse områder har Finanstilsynet ingen kompetence, hvorfor de mange henvisninger om anmeldelse af diverse forhold i henhold til lov om forsikringsvirksomhed ikke har relevans overhovedet i forholdet mellem os som pensionsopsparere og Danica som pensionsinstitut.
>
> …
>
> Ex tuto afviser vi i øvrigt Danicas information om bonusreduktionen i Danica Nyt fra oktober 1999 (3. afsnit på side 2 i brev fra Danicas advokat), for det første fordi vi ikke har modtaget det, og for det andet fordi informationen ikke opfyldte informationsbekendtgørelsens § 8, jfr. bekendtgørelse nr. 609 af 14.7.1995 og Finanstilsynets afgørelse af 17.12.2001, hvor Finanstilsynet netop afgjorde, at en sådan ændring skal meddeles ved fremsendelse af brev og ikke blot kan omtales i et generelt udsendt kundeblad. Allerede af denne grund er bonusreduktionen ikke gældende for os.
>
> Danica henviser også til, at vore omhandlede pensionsopsparinger udgør særlige risici for Danica som pensionsinstitut. Dette er uden juridisk betydning af flere grunde."

Klagerne har herefter henvist til 5 punkter og nærmere argumenteret for disse punkter, der i overskriftsform er:

1. En grundlagsrente på 5% var det normale på tegningstidspunktet.
2. Der er ikke i forsikringsaftalerne hjemmel til at nedsætte den garanterede rente på 4,5%.
3. Betinget bonus vil gøre det muligt at begunstige nye kunder på de gamle kunders bekostning, uden at disse kan se, at dette sker.
4. Force majeure som begrundelse for nedsættelse/betinget bonus kan ikke gyldigt påberåbes.
5. Betinget bonus går særligt ud over forsikringer, der er under udbetaling.

Klagerne er endvidere utilfredse med udformningen af den årlige kontooversigt. De henviser til en indhentet udtalelse fra en aktuar, hvori det hedder:

> "Men tilbage til den manglende sammenhæng i 1999, der er ganske morsom. Som bekendt udbetaler Danica Pension TAE-ydelsen for januar 2000 i december 1999 og påfører denne udbetaling kontoregnskabet, hvilket man principielt ikke kan gøre opheævelser [over], idet kontooversigten reelt svarer til en bankkontooversigt.
>
> Den manglende sammenhæng opstår pga., at hensættelsen til fremtidige TAE-ydelser **ikke** reguleres med denne udbetaling, hvilket naturligvis også gælder alle senere kontooversigter.
>
> ...
>
> Du bør faktisk orientere fr. H., idet hun så sandelig har medvirket til at, jeg fandt, hvor der burde rettes, f.eks. ved [at] skrive til hende, at når den forudbetalte ydelse er trukket på hendes kontooversigt bør hensættelsen til fremtidig udbetalinger korrigeres i overensstemmelse hermed.
>
> De to nederste linier i min oversigt er simple kontroller af den tilskrevne rente. Kontrollen foretages ved, at tage gennemsnitsdepotet og forrente dette med depotrenten, hvilket giver lidt mere end et korrekt månedlig rentetilskrivning. Den meget højere tilskrevne rente for 1. halvår skyldes efterregulering af præmiefritagelsen fra 1. januar 1999."

Selskabet har i sin skrivelse af 7/2 2002 til nævnet anført:

> "Som det fremgår af brevet, er Danicas henlæggelser på H.B.'s forsikring opgjort som det beløb, som saldoen ville blive reduceret med, hvis H.B. blev rask pr. 1. januar 2000. Det har derfor ingen betydning for beregningen af henlæggelserne, om pensionen for januar måned er udbetalt eller ej. Der er tale om et beløb, som beregnes på grundlag af de af Danica registrerede oplysninger om forsikringen.
>
> Saldoen er det hos Danica aktuelt bogførte beløb på kontoen, og da ydelsen for januar 2000 var udbetalt på det tidspunkt, hvor kontooversigten blev udarbejdet, er udbetalingen for januar 2000 naturligvis fratrukket.

Disse poster er derfor korrekte. Hvis de skulle korrigeres, som H.B. ønsker, ville det forudsætte, at H.B.'s kontooversigt udfærdiges efter andre retningslinier end andre forsikringer, hvilket ville være meget upraktisk og derfor åbne mulighed for fejltagelser ved den manuelle udfærdigelse hvert år. Formålet med kontooversigter er at følge værditilvæksten, og dette har H.B. mulighed for.

I øvrigt har kontooversigtens opsparing, det vil sige saldoen efter fradraget af Danicas henlæggelser, ingen betydning for, hvorledes forsikringsydelserne bliver opskrevet, og der er således tale om en rent formel diskussion."

For så vidt angår kontooversigter har klagerne i telefax af 7/4 2002 fastholdt, at ultimoværdien i kontooversigter for 1999 skal forøges med 34.392 kr. med henvisning til, at der er risiko for, at det til slut i opsparingsforløbet er glemt, hvad der blev foretaget i 1999.

Parterne har efterfølgende argumenteret for og fastholdt deres synspunkter.

I skrivelse af 23/10 2002 har klagerne nedlagt endnu en påstand vedrørende police nr. … 0453, idet selskabet tilpligtes at anerkende:

"… *'Kontostyrkelsen er dels blevet opsparet, inden De blev berettiget til udbetaling fra forsikringen, og er medregnet i Deres ydelser og garanteret, dels i udbetalingsperioden'*, at den årlige aktuelle udbetaling inkl. fremtidig kontostyrkelse ved tab af arbejdsevnen er garanteret og ikke senere kan nedsættes", jf. selskabets skrivelse af 5/7 2002.

Hertil har selskabets advokat i skrivelse af 25/11 2002 anført:

"Jeg læser H.B.'s brev således, at H.B. nu gør gældende, at kontostyrkelse er garanteret på grund af formuleringen af det fjerde afsnit i Danicas brev af 5. juli d.å.

Dette er ikke rigtigt. For det første fremgår det af brevets tredje afsnit, at kontostyrkelse ikke er garanteret, og dernæst fremgår det tillige af det informationsmateriale, der var vedlagt brevet, at kontostyrkelse ikke er garanteret, hvorfor læseren næppe kan have været bibragt en opfattelse af, at kontostyrkelse desuagtet er garanteret.

Det blev H.B. heller ikke. Det fremgår således af H.B.'s direktionsklage af 7. juli d.å., som Ankenævnet tidligere har modtaget kopi af, at H.B. under henvisning til 5. juli brevet efterlyste 'en skriftlig redegørelse fra selskabet, der giver mening'.

I øvrigt fik H.B. allerede den 18. februar 2002 tilsendt informationsmaterialet om kontostyrkelse som led i selskabets almindelige information til kunderne, og han var således også forinden modtagelsen af 5. juli brevet bekendt med, at kontostyrkelse ikke er garanteret.

Allerede af disse grunde indeholder 5. juli brevet ikke nogen retlig tilsikring.

Også selv om det - teoretisk - måtte antages, at 5. juli brevet indeholdt en uimodsagt oplysning om, at kontostyrkelse var garanteret, ville en sådan oplysning under de foreliggende omstændigheder - hvor brevet hverken er fremkommet i forbindelse med tegning af forsikringen eller i forbindelse med, at der er indtrådt en skade, og hvor brevets indhold er blevet beklaget af Danica kort tid herefter i Danicas brev af 13. august 2002 (som Ankenævnet tidligere har fået kopi af) - ikke kunne medføre, at H.B. fik krav på at få udbetalt mere end det beløb, som forsikringsaftalen hjemler."

I det omtalte brev af 5/7 2002 hedder det i 4. afsnit:

"Beløbet på Deres oversigt 381.082,00 kr. er altså Deres dækning ved tab af arbejdsevne excl. kontostyrkelsen. Kontostyrkelsen er dels blevet opsparet, inden De blev berettiget til udbetaling fra forsikringen, og er medregnet i Deres ydelse og garanteret, dels i udbetalingsperioden. Denne er også medregnet i ydelsen, men kan senere nedsættes, såfremt de økonomiske forhold taler derfor."

Nævnet udtaler:

Nævnet har i en række tidligere kendelser afgjort, at spørgsmålet om, hvorvidt et selskab er berettiget til at foretage bonusnedsættelse svarende til, hvad selskabet i nærværende sag har gjort over for klagerne, er et spørgsmål af så principiel juridisk karak-

ter, at det bør afgøres af domstolene, jf. § 4, stk. 1, i nævnets vedtægter. Nævnet må stadig henholde sig hertil og må derfor afstå fra at viderebehandle dette spørgsmål og dermed i det hele klagernes klager i nærværende sager over selskabets administration af disse forsikringer.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

_____

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Poul Sørensen
formand